

רע"פ 7030/17 - אולשק ושות' מחזור בע"מ נגד מדינת ישראל- עיריית אשדוד

בית המשפט העליון

רע"פ 7030/17

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקשת: אולשק ושות' מחזור בע"מ

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל- עיריית אשדוד

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי
באר שבע מיום 14.08.2017 בתיק עפ"א
7574-04-17

בשם המבקשת: עו"ד אריה רוטר; עו"ד יאיר בן דוד

בשם המשיבה: עו"ד אריה פטר

החלטה

1. בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (השופט א' אינפלד) בעפ"א 7574-04-17 מיום 14.8.2017, במסגרתו נדחה ערעור על הכרעת דינו של בית משפט השלום באשדוד (השופט י' ליבליין) בחע"מ 5212-1-14 ואח' מיום 20.9.2016, ועל גזר דינו מיום 28.2.2017.

עמוד 1

2. נגד המבקשת הוגשו 34 כתבי אישום, שייחסו לה עבירות שונות על חוקי העזר העירוני באשדוד, ואוחדו לדין אחד בבית משפט השלום באשדוד. לאחר שמיעת הראיות, הורשעה המבקשת ב-30 עבירות "מכשול ברחוב" לפי סעיף 2(א) לחוק עזר לאשדוד (שימור רחובות), התשל"ו-1975, בשל הצבת מכולות וקונטיינרים במרחב הציבורי. לשון הסעיף מובאת להלן:

2. (א) לא יניח אדם ולא יגרום ולא יתיר להניח ברחוב ולא יבליט מעל רחוב כל דבר העלול לגרום נזק לרחוב או להפריע לניקיון או לתנועת הציבור בו, אלא אם דרוש לעשות כן לטעינתו או לפריקתו של אותו דבר ולא יותר מן הזמן הסביר הדרוש לכך.

3. בהכרעת דינו, דחה בית משפט השלום את גרסת המבקשת באשר לטענות הדיוניות והמהותיות וקבע, בין היתר, כי נטל ההוכחה לגבי היסודות השליליים הנדרשים להוכחת העבירה, קרי העובדה כי הנחת המכולות נדרשה "לטעינתו או לפריקתו של אותו דבר ולא יותר מן הזמן הסביר הדרוש לכך", מוטל על הנאשמת (המבקשת בעניינינו - י' א'). בית המשפט הוסיף וקבע כי המבקשת לא עמדה בנטל הראיה, שכן לא הוכיחה שהמכולות עמדו ברחוב לשם פריקה וטעינה וכי הועמדו שם למשך זמן סביר בלבד. גזר הדין של בית משפט השלום הטיל על המבקשת קנס בסך 1,000 ש"ח בגין כל אחת מהעבירות בהן הורשעה, ובסך הכל 30,000 ש"ח.

4. המבקשת הגישה ערעור על פסק הדין לבית המשפט המחוזי בבאר שבע, אשר דחה את מרבית טענותיה. עם זאת, קיבל בית המשפט קמא את טענת המבקשת באשר לטענותו של בית משפט השלום, אשר השית את נטל הבאת הראיות ונטל השכנוע על כתפיה באופן בלעדי, בכל הנוגע ליסודות השליליים הנדרשים להוכחת העבירה. בית המשפט קמא קבע כי באופן עקרוני נדרש הנאשם לעורר ספק סביר בלבד באשר להתקיימות יסודות אלה, ובעקבותיו מועבר הנטל אל כתפי המאשימה - ואילו במקרה דנן הוטל הנטל כולו, בשגגה, על כתפי המבקשת. משכך, הורה בית המשפט קמא על קבלת הערעור, ביטול פסק דינו של בית משפט השלום, והחזרת הדין לבית משפט השלום בכדי לקבוע "ממצאי מהימנות חדשים בשים לב לנטל המוגדר מחדש". בית המשפט קמא ביאר כי על המשיבה לעמוד בנטל "ולו בנטל הקל", ולהוכיח כי בכל אישום ואישום בנפרד יש לדחות את גרסת המבקשת לפיה המכולות הועמדו במרחב הציבורי לשם פריקה וטעינה למשך פרק זמן סביר בלבד.

הבקשה לרשות ערעור

5. טענתה העיקרית של המבקשת בבקשה שבפניי, היא כי תוצאת פסק דינו של בית המשפט קמא אינה יכולה לעמוד. לשיטתה, לפי פרשנותו הראויה של סעיף 213(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: החוק), שכותרתו "סמכויות בית משפט שלערעור", אין ביכולתה של ערכאת הערעור הן לבטל את פסק הדין והן לתת הוראות נוספות לדין מחודש בערכאה הדיונית, אלא מדובר בשתי חלופות נפרדות לחלוטין שאין לערכאת הערעור סמכות לערב ביניהן. כן טוענת המבקשת כי הסמכות הנתונה לבית המשפט המחוזי להשיב את הדין לבית משפט השלום נוגעת לביורורים בשאלות עובדתיות בלבד, ולא לביורורים הנדרשים כתוצאה מפרשנות מוטעית של הדין, כפי שנעשה בעניין זה.

6. לטענת המבקשת, השבת ההליך לדין מחודש בבית משפט השלום לאחר ביטול פסק דין פוגעת בעקרונות עמוד 2

הסיכון הכפול וסופיות הדין, המהווים את "נקודת המוצא" של ההליך הפלילי. כן נטען לפגיעה בניהול קו ההגנה של המבקשת, שייאלץ להתבסס על ראיות שהובאו במסגרת הליך שהושגת על הנחת מוצא משפטית מוטעית, ולכן אינן מספקות בהליך המחודש. לשיטת המבקשת, פסק דינו של בית המשפט קמא הכיר, הלכה למעשה, בקיומו של ספק סביר בגרסת המשיבה, ומשכך יש לזכות את המבקשת באופן מוחלט.

נוכח האמור, סבורה המבקשת כי יש להורות על בטלות מלאה של פסק הדין של בית משפט השלום, ללא החזרת הדין אליו לצורך הברור המחודש כפי שהורה בית המשפט קמא.

7. המשיבה גורסת כי דין הבקשה להידחות, שכן ההליך הדיוני בעניינה של המבקשת בבית משפט השלום טרם הסתיים, ומשכך אין מקום לדון בבקשת רשות ערעור בטרם מוצה ההליך נשוא הבקשה לחלוטין.

8. לגוף הבקשה, טוענת המשיבה כי אין ממש בפרשנות שהציעה המבקשת להוראות סעיף 231 לחוק, שכן זו אינה עולה בקנה אחד עם לשון החוק, עם שיקול הדעת הרחב שניתן לערכאות הערעור על פי ההלכה הפסוקה ועם הפרקטיקה הנוהגת בבתי המשפט כיום. המשיבה מצביעה על כך שמשמעותו של כל שינוי מפסק דינה של הערכאה הדיונית הינו בהכרח גם ביטול פסק הדין בעניין זה, ולפיכך לאבחנה שערכה המבקשת בין סמכות ערכאת הערעור לבטל את פסק הדין לבין סמכותה ליתן הוראות נוספות, אין משמעות מעשית במבחן המציאות.

9. כן דוחה המשיבה את טענות המבקשת בדבר הימצאותה בסיכון כפול ובדבר סופיות הדין בעניינה, ומדגישה כי דוקטרינות אלה חלות כאשר מדובר בשני הליכים פליליים שונים. לשיטתה, לא ניתן לטעון טענות אלה כאשר מדובר בדיונים שונים באותו הליך.

הדין בבקשת רשות הערעור

10. לאחר שעיינתי בבקשה ובתגובה לה, אני סבור כי דין הבקשה להידחות.

11. רשות ערעור שני תינתן רק במקרים בהם הבקשה מעוררת סוגיה עקרונית, החורגת מעניינו הפרטי של המבקש, או כאשר מתעוררים שיקולי צדק ייחודיים לנסיבות אותו מקרה. המקרה שלפנינו אינו נמנה עם אותם מקרים חריגים, שכן לא מצאתי כי הבקשה מעוררת שאלות משפטיות מהותיות, או שהיא מערבת שיקולי צדק ייחודיים, לרבות חשש ממשי מפני עיוות דין שייגרם למבקשת. מטעמים אלה בלבד, דינה של הבקשה להידחות.

12. למעלה מן הצורך ולגופם של דברים, לא מצאתי כי נפל פגם בדרך הילוכו של בית המשפט קמא ובתוצאה אליה הגיע. המבקשת סומכת את עיקר טענותיה על שאלת היקף סמכותה של ערכאת הערעור והחלופות העומדות בפניה בעת מתן פסק דינה. בית משפט זה עמד במספר לא מבוטל של פעמים על שיקול דעתה הרחב של ערכאת הערעור למתן סעדים שונים. גם בעניינינו, בית המשפט קמא פסק כשורה ולא חרג מסמכותו. סעיף 213 לחוק מעניק לערכאת הערעור מגוון רחב של אפשרויות להתערבות במסקנות הערכאה הדיונית, וניסיון להפריד בין האפשרויות באופן

סמנטי ומלאכותי או על בסיס טרמינולוגיה כזו או אחרת חוטא לתכלית החוק ולתפקידה של ערכאת הערעור, כפי שנקבעו בבית משפט זה (ראו: רע"פ 2936/12 רמי ארביב נ' מדינת ישראל (17.4.2012); ע"פ 446/01 רודמן נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(5) 25).

אשר על כן, איני סבור כי טענותיה של המבקשת ביחס לסוגיה זו צולחות את המשוכה הגבוהה הניצבת בפני בקשה לרשות ערעור שני.

13. סוף דבר, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, כ"א בטבת התשע"ח (8.1.2018).

שׁוֹפֵט
